

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
ETHICAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TEACHERS'
QUALITY OF WORK LIFE IN SCHOOLS UNDER SURAT THANI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

วนิดา ลิ้มปี่^{1*} ทิพมาศ เสวตวรโชติ²
WANIDA LIMPEE¹ *, TIPPAMAS SAWETVORACHOT²
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2569

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน 2. ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน และ 4. ศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

ผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Student in Master of Education Program in Educational Administration, Mahamakut Buddhist University

² ผศ.ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Associate Professor, Ph.D.in Educational Administration, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

*Corresponding author; Email: piyawat711@gmail.com

(Received: 16 April 2026; Revised: 16 April 2026; Accepted: 8 May 2026)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 4. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้พยากรณ์คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 46.30

คำสำคัญ: 1. ภาวะผู้นำ 2. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 3. คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน

ABSTRACT

This article aims to 1. study the level of ethical leadership of school administrators that affects the quality of working life of teachers in schools, 2. study the level of quality of working life of teachers in schools, 3. study the relationship between ethical leadership of school administrators and the quality of work life of teachers in schools and 4. study the predictive variables of ethical leadership of school administrators that affect the quality of work life of teachers in schools. The sample group consisted of 327 teachers working in schools under the Surat Thani Primary Educational Service Area Office 2 in the 2024 academic year. The research instrument used was a questionnaire with an IOC value between 0.66 -1.00 and a reliability coefficient of 0.976

The research findings revealed that: 1. The overall level of ethical leadership among school administrators was high, 2. The overall level of work-life quality among teachers was high, 3. The overall relationship between the ethical leadership of school administrators and the quality of work life of teachers in the school showed a high level of positive correlation, which was statistically significant at the .01 level. 4. The ethical leadership of school administrators predicted 46.30% of the variance in the quality of work life of teachers in the school.

Keywords: 1. Leadership 2. Ethical leadership of school administrators 3. Quality of working life of teachers in schools

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญต่อองค์กรในการใช้อิทธิพลของตนเพื่อชี้แนะแนวทาง การจูงใจให้บุคคลอื่นให้มีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมให้เกิดความสำเร็จ รวมถึงบุคลากรในองค์กรสามารถนำพาองค์กรไปในทิศทางที่ดี และสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561–2580 ได้กำหนดให้บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจยุทธศาสตร์ (ยุทธศาสตร์ชาติ, 2561-2580)

ในยุคปัจจุบันระบบการศึกษาของไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ส่งผลให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการท้าทายมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการเป็นแบบอย่างทางจริยธรรม และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริม “ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม” (ethical leadership) (ภาณุวัฒน์ บุญธัญกิจ, 2564) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะและศักยภาพ รวมไปถึงความมีจริยธรรมสูง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาย่อมส่งผลต่อคุณภาพของครู (พระมหาศุภชัย สุกภิจโจ, 2565) ผู้บริหารที่มีพฤติกรรมยุติธรรม ซื่อสัตย์ จะสร้างความไว้วางใจ และเพิ่มความรู้สึกลดภัยทางจิตวิทยาในที่ทำงานอีกด้วย (จันทร์พิรุณ มหาหงส์, 2566)

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารงาน จะส่งผลโดยตรงต่อ “คุณภาพชีวิตในการทำงานของครู” (دنุสรณ์ คุ่มสุข, 2564) ดังนั้นองค์กรควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันในองค์กร การมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีของครูในสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างความสุข ความพึงพอใจ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนในลักษณะ “ผู้นำเชิงจริยธรรม” และเป็นแบบอย่างของผู้นำเชิงจริยธรรมในองค์กร (ณัฐพร ศรีแจ่ม, 2564)

ซึ่งโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีครูประสบปัญหาคุณภาพชีวิตในการทำงานหลายด้าน ได้แก่ ค่าตอบแทน สภาพแวดล้อมการทำงาน ความสมดุลชีวิตกับงาน ความก้าวหน้าในวิชาชีพ และสัมพันธภาพในองค์กร ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2567)

จากประเด็นปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยตระหนักถึงบทบาทของคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในสถานศึกษา เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

2.2 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

2.4 เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูให้ดีขึ้น

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลสะท้อนตนเอง (self-reflection) ให้อยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม เพื่อส่งเสริมความพึงพอใจและความสุขในการทำงานของครูอย่างยั่งยืน

3.3 ครูในโรงเรียนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยรวม

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,280 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 2567) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนจำนวน 327 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Morgan, 1967) ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้จำนวนทั้งสิ้น 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบปกติ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยแปลผลตามเกณฑ์ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สหสัมพันธ์พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ (r) และระดับนัยสำคัญทางสถิติ การถดถอยพหุคูณพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ (β) และระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p -value)

5. ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวม

	n = 327		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร			
1. ด้านความยุติธรรม	4.45	0.27	มาก
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.51	0.28	มากที่สุด
3. ด้านความไว้วางใจ	4.49	0.27	มาก
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.51	0.26	มากที่สุด
5. ด้านการสร้างบรรยากาศเชิงจริยธรรม	4.47	0.28	มาก
ภาพรวม	4.48	0.21	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.48, S.D.=0.21)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X}$ =4.51, S.D.=0.28) และด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ =4.51, S.D.=0.26) รองลงมา คือ ด้านความไว้วางใจ ($\bar{X}$ =4.49, S.D.=0.27) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความยุติธรรม ($\bar{X}$ =4.45, S.D.=0.27)

2. คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร	n = 327		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	4.35	0.35	มาก
2. ด้านสภาพแวดล้อมที่ดีและปลอดภัย	4.38	0.33	มาก
3. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวกับงาน	4.34	0.35	มาก
4. ด้านสิทธิและประชาธิปไตยในองค์กร	4.45	0.32	มาก
5. ด้านการพัฒนาทักษะและการใช้ความสามารถ	4.45	0.32	มาก
6. ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคง	4.41	0.29	มาก
7. ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและสังคม	4.45	0.27	มาก
ภาพรวม	4.40	0.24	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่าคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.40, S.D.=0.24)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและสังคม ($\bar{X}$ =4.45, S.D.=0.27) ด้านสิทธิและประชาธิปไตยในองค์กร ($\bar{X}$ =4.45, S.D.=0.32) และด้านการพัฒนาทักษะและการใช้ความสามารถ ($\bar{X}$ =4.45, S.D.=0.32) รองลงมา ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคง ($\bar{X}$ =4.41, S.D.=0.29) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวกับงาน ($\bar{X}$ =4.34, S.D.=0.35)

3. ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ภาวะผู้นำเชิง จริยธรรม (X)	คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน (Y)							Y _{tot}
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	
X ₁	0.48**	0.44**	0.39**	0.40**	0.38**	0.45**	0.36**	0.55**
X ₂	0.29**	0.26**	0.25**	0.22**	0.26**	0.26**	0.10*	0.31**
X ₃	0.48**	0.46**	0.38**	0.43**	0.43**	0.44**	0.30**	0.56**
X ₄	0.52**	0.47**	0.37**	0.42**	0.42**	0.48**	0.35**	0.58**
X ₅	0.46**	0.50**	0.41**	0.40**	0.40**	0.46**	0.38**	0.58**
X _{tot}	0.57**	0.55**	0.46**	0.48**	0.48**	0.54**	0.39**	0.66**

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) พบว่าความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r=.669$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นรายคู่ พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับต่ำมากถึงระดับปานกลาง ($r=0.10 - 0.52$) โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ (X_4) กับด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม (Y_1) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.52$) รองลงมา คือ ด้านการสร้างบรรยากาศเชิงจริยธรรม (X_5) กับด้านสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย (Y_2) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.50$) และ ด้านความไว้วางใจ (X_3) กับด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม (Y_1) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.48$) ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านความซื่อสัตย์ (X_2) กับด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและสังคม (Y_7) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับต่ำมาก ($r = 0.10$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ภาวะเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา	คะแนนดิบ B	คะแนน S.E.	คะแนน มาตรฐาน β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.20	0.19		6.22	0.00
ด้านความรับผิดชอบ (X_4)	0.22	0.05	.237	3.99	0.00
ด้านการสร้างบรรยากาศเชิง จริยธรรม (X_5)	0.20	0.04	0.24	4.22	0.00
ด้านความยุติธรรม (X_1)	0.16	0.05	0.18	3.25	0.00
ด้านความไว้วางใจ (X_3)	0.12	0.05	0.14	2.29	0.02

R = .680, R² = 0.46, Adjusted R² = 0.45, S.E._{EST} = 0.17, F = 69.29, Sig. = 0.00

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูได้ดีที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทั้งในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (β) ดังนี้ ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ (B = 0.22, β = 0.23, P = 0.00) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการสร้างบรรยากาศเชิงจริยธรรม (B = 0.20, β = 0.24, P = 0.00) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 ด้านความยุติธรรม (B = 0.16, β = 0.18, P = 0.00) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 และด้านความไว้วางใจ (B = 0.12, β = 0.14, P = 0.02) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทั้ง 4 สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้ร้อยละ 46.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

เมื่อพิจารณนำตัวแปรดังกล่าวมาใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ สามารถเขียนสมการถดถอยได้ทั้งในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.20 + 0.22(X_4) + 0.20(X_5) + 0.16(X_1) + 0.12(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.23(X_4) + 0.24(X_5) + 0.18(X_1) + 0.14(X_3)$$

6. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน โดยนำผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐาน ดังนี้

6.1 ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์และด้านความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ด้านความไว้วางใจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความยุติธรรม

6.2 ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและสังคม ด้านสิทธิและประชาธิปไตยในองค์กร และด้านการพัฒนาทักษะและการใช้ความสามารถ ขณะที่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม

6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.66$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายคู่ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกตั้งแต่ระดับต่ำมาก จนถึงระดับปานกลาง ($r = 0.10 - 0.52$)

6.4 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สำคัญ ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการสร้างบรรยากาศเชิงจริยธรรม ด้านความยุติธรรม และด้านความไว้วางใจ โดยตัวแปรทั้ง 4 สามารถอธิบายความผันแปรได้ร้อยละ 46.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน โดยนำผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

7.1 ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องปฏิบัติงานภายใต้กรอบของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ระเบียบกฎหมาย และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรพิรุณ มหาทิงค์ (2566) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีความสำคัญอยู่ต่อการบริหารงาน ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจะสามารถประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างด้านจริยธรรมต่อผู้ตาม และสอดคล้องกับแนวคิดของ บราวน์ และเทรวีโอ (Brown & Trevino, 2006)

7.2 ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่มุ่งส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม มีการสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู ทั้งด้านวิชาการและการพัฒนาวิชาชีพ ส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปัทมวรรณ โชติกลาง (2566) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของครู เป็นลักษณะการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อความต้องการและความมุ่งหมายของแต่ละบุคคล โดยได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งทางร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคมทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีมีความสุขในการทำงาน

7.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมบริหารที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ความยุติธรรม ความโปร่งใส และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม จะส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดนุสรณ์ คุ่มสุข (2564) คุณภาพชีวิตการทำงาน หรือการปฏิบัติต่าง ๆ ภายในองค์กรที่ตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของบุคคล โดยพิจารณาจากลักษณะ แนวทางความเป็นตัวบุคคล สภาพตัวบุคคลหรือสังคมที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานในการปฏิบัติงาน

7.4 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน ตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการสร้างบรรยากาศเชิงจริยธรรม ด้านความยุติธรรม และด้านความไว้วางใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมบริหารงานของผู้บริหารที่ยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีในการทำงานของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิบสัน (Gibson, 1973) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีนำหลักการที่ยึดถือจริยธรรมเป็นหลัก ตัดสินใจโดยใช้หลักธรรมาภิบาล รวมถึงนำหลักการครองตน ครองคน ครองงาน มาใช้ในการบริหารงาน เพื่อเป็นแบบอย่างและสร้างความไว้วางใจความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรให้การส่งเสริมภาวะผู้นำจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้มีพฤติกรรมการบริหารที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ที่ส่งผลให้ครูในโรงเรียนมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีขึ้น

8.1.2 หน่วยงานต้นสังกัดหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ผู้บริหารมีบทบาทในการสนับสนุน ส่งเสริม และดูแลครูในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

8.1.3 การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เข้าถึงผู้บริหารอย่างแท้จริง เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูภายในโรงเรียนให้มากที่สุด

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและยึดหลักภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารงาน อันจะส่งผลให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่ดีและยกระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน

8.2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาระบบการสนับสนุนและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูอย่างยั่งยืน

8.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่อาจมีการส่งเสริม บรรยากาศในองค์กร ความผูกพันต่อองค์กรของครู เพื่อวิเคราะห์ว่าปัจจัยใดเป็นตัวแปรที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน

8.3.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในโรงเรียน

8.3.3 ควรศึกษาแนวทาง การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูด้านอื่น ๆ เพื่อให้เข้าใจสอดคล้องกับบริบทจริง และอธิบายความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู

9. บรรณานุกรม

- จันทร์พิรุณ มหาหิงค์. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย*
- ณัฐพร ศรีแจ่ม. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.*
- دنوسرن คัมสุข. (2564). *คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใน โรงเรียนอนุบาลบางกรวย (วัดศรีประวดี). มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ภาณุวัฒน์ บุญธัญกิจ. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานครตามทัศนะของผู้บริหารและครู. (วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.*
- ปัทมวรรณ โชติกลาง. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- พระมหาสุชัย สุภกิจโจ. (2565). *หลักพุทธศาสนาเพื่อการบริหารการศึกษา.ขอนแก่น : โรงพิมพ์ เค. แอนด์.เค.เซ็นเตอร์กรุ๊ป*
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580) (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 68.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. หน้า 7.*
- Gibson, I., & Donnelly, (1973). *Organizational: Structure, process, behavior.* Texas: Business Publications.
- Brown, M. E., and Trevino, L. K. (2006). *Ethical leadership: A Review and Future Directions.* The Leadership Quarterly.
- Robert V. Krejcie, and Morgan, D.W. (1967). *Determining Sample Size for Research, Education and Psychological Measurement.* 30 (3), pp. 607-610.

10. คำขอบคุณ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและคำแนะนำ อันมีคุณค่าจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพมาศ เสวตวรโชติ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ตลอดระยะเวลาการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจเครื่องมือเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมีส่วนสำคัญทำให้ผลงานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณกองบรรณาธิการวารสารสถาบันวิจัยญาณสังวรที่กรุณารับเผยแพร่ผลงานวิจัยฉบับนี้